

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska,
Rolnictwa i Zagospodarowania
Przestrzennego**

Warszawa, dnia 28 września 2010 r.

**Pan
Leszek Żelazny
Lubelski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska**

KSR-4101-04-03/2010
P/10/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Lublinie, zwanym dalej „WIOŚ”, kontrolę w zakresie wymierzania przez Inspekcję Ochrony Środowiska administracyjnych kar pieniężnych oraz ich egzekwowania, obejmującą okres 2008 r. – I półrocze 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonego uchybienia, działalność Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie wymierzania administracyjnych kar pieniężnych oraz prowadzenia działań zmierzających do wyegzekwowania niezapłaconych administracyjnych kar pieniężnych.

W kontrolowanym okresie WIOŚ zaplanował i przeprowadził łącznie 1 031 kontroli w 1 023 podmiotach posiadających decyzje określające warunki korzystania ze środowiska. Pomiary wykonano w trakcie 361 przeprowadzonych kontroli – tj. 35,0%, w tym: w 2008 r. w 168 – tj. w 37,9%; w 2009 r. w 129 – tj. w 31,3% oraz w I półroczu 2010 r. w 64 – tj. w 36,4%. Zgodnie z wyjaśnieniami Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska niski udział kontroli z pomiarami wynikał przede wszystkim z tego, że zgodnie z przepisami obowiązek poboru i badania ścieków oraz pomiarów emisji gazów i pyłów w znacznej mierze ciąży na zakładach korzystających ze środowiska. Ponadto WIOŚ przeprowadził 187 kontroli pozaplanowych-interwencyjnych, w tym 54 (tj. 28,9%) kontroli, w trakcie których wykonano pomiary.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 z późn. zm.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w badanym okresie przez WIOŚ, w 11 przypadkach, w których stwierdzono przekroczenie lub naruszenie warunków korzystania ze środowiska, przeprowadzono postępowania w sprawie o ustalenie wymiaru kary biegnącej i we wszystkich wydał decyzje ustalające jej wymiar. Ponadto w drodze 9 decyzji ustalił wysokość kosztów poboru próbek, wykonania pomiarów i analiz na kwotę 7,9 tys. zł – w 2 pozostałych przypadkach decyzje o kosztach zostaną wydane, gdy decyzje o karze biegnącej staną się ostateczne.

We wszystkich ww. 11 przypadkach WIOŚ (zgodnie z art. 299 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska², zwanej dalej „POŚ”), w terminie 21 dni od wykonania pomiarów, zawiadomił podmiot korzystający ze środowiska o stwierdzeniu, na podstawie kontroli, przekroczenia lub naruszenia oraz przekazał wyniki pomiarów.

W badanym okresie WIOŚ wydał 92 decyzje wymierzające administracyjne kary pieniężne (w 2008 r. – 23, w 2009 r. – 39 i w I półroczu 2010 r. – 30) w tym 10 decyzji na podstawie pomiarów wykonanych przez WIOŚ (5 w 2008 r., 3 w 2009 r., 2 w I półroczu 2010 r.). NIK nie wnosi uwag do prawidłowości obliczania administracyjnych kar pieniężnych.

W kontrolowanym okresie do WIOŚ wpłynęło 39 wniosków o odroczenie terminu płatności administracyjnej kary pieniężnej (w tym: 10 w 2008 r., 9 w 2009 r. oraz 20 w I półroczu 2010 r.), z tego 37 wpłynęło przed terminem płatności kary. Kwoty wnioskowane do odroczenia wyniosły łącznie 1.836,9 tys. zł (w tym: 262,1 tys. zł w 2008 r., 219,7 tys. zł w 2009 r. oraz 1.355,1 tys. zł w I półroczu 2010 r.). Dwa wnioski, złożone do WIOŚ po upływie wymaganego terminu, pozostały bez rozpatrzenia.

W badanym okresie WIOŚ wydał 21 decyzji odraczających termin płatności administracyjnych kar pieniężnych (w tym: 8 w 2008 r., 6 w 2009 r. oraz 7 w I półroczu 2010 r.), na łączną kwotę 553,2 tys. zł (w tym: 251,8 tys. zł w 2008 r., 132,7 tys. zł w 2009 r. oraz 168,7 tys. zł w I półroczu 2010 r.). W okresie tym WIOŚ przeprowadził 9 kontroli realizacji przedsięwzięć stanowiących podstawę odroczenia terminu płatności administracyjnej kary pieniężnej. W wyniku kontroli WIOŚ nie stwierdził przypadków realizowania przedsięwzięcia niezgodnie z harmonogramem. W badanym okresie WIOŚ wydał jedną decyzję na podstawie art. 319 ust. 4 POŚ orzekającą obowiązek zapłaty kary w wysokości 9,2 tys. zł oraz 0,4 tys. zł tytułem opłaty prolongacyjnej.

W okresie 2008 r. – I półrocze 2010 r. WIOŚ wydał, w trybie art. 319 ust. 1 POŚ, 21 decyzji orzekających zmniejszenie administracyjnych kar pieniężnych, o sumę środków własnych wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia, na łączną kwotę 1.153,7 tys. zł (w tym: 747,5 tys. zł w 2008 r., 259,4 tys. zł w 2009 r. oraz 146,8 tys. zł w I półroczu 2010 r.).

W badanym okresie 22 podmiotom upłynął termin realizacji przedsięwzięć będących podstawą odroczenia terminu płatności administracyjnych kar pieniężnych, z czego 19 podmiotów (tj. 86,4%) zrealizowało przedsięwzięcie w wyznaczonym terminie. WIOŚ skontrolował 7 z ww. 22 podmiotów (tj. 31,8%), w wyniku czego, na podstawie art. 320 ust. 1 POŚ, wydane zostały 3 decyzje orzekające obowiązek zapłaty odroczonej administracyjnej kary pieniężnej na łączną kwotę 27,7 tys. zł oraz 17,8 tys. zł odsetek.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.

W dwóch przypadkach opóźnień płatności administracyjnych kar pieniężnych, WIOŚ wysłał do zobowiązanych upomnienia w terminach przekraczających 14 dni, tj. w 15 i 41 dniu po upływie terminu płatności kary. W ocenie NIK było to postępowanie nierzetelne.

W wyniku postępowania egzekucyjnego, wszczętego na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych przez WIOŚ, organy egzekucyjne wyegzekwowały kwoty zaległych administracyjnych kar pieniężnych: w 2009 r. – 3,2 tys. zł oraz w I półroczu 2010 r. – 2,6 tys. zł.

Łączne kwoty nieściągniętych administracyjnych kar pieniężnych wyniosły: 3.528,1 tys. zł w 2008 r., 3.609,7 tys. zł w 2009 r. oraz 5.596,8 tys. zł w I półroczu 2010 r., w tym kara za składowanie odpadów przez [...] ³ stanowiła odpowiednio po 3.065,4 tys. zł. W jednym przypadku administracyjna kara pieniężna nie została wyegzekwowana, pomimo upływu ponad 6 miesięcy od przekazania przez WIOŚ organowi egzekucyjnemu tytułu wykonawczego wraz z wnioskiem o egzekucję – dotyczyło to kwoty 5,0 tys. zł. W sprawie tej WIOŚ dwukrotnie monitował organ egzekucyjny: po 9 miesiącach od przyjęcia tytułu egzekucyjnego do ewidencji, a następnie po 5 miesiącach od udzielenia informacji o stanie sprawy i podejmowanych czynnościach.

NIK nie wnosi uwag do przekazywania przez WIOŚ środków pochodzących z administracyjnych kar pieniężnych w 2008 i 2009 r. do właściwych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a od 2010 r. również do właściwych powiatów i gmin.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o bezzwłoczne wysyłanie upomnień po bezskutecznym upływie terminu zapłaty administracyjnych kar pieniężnych.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Wojewódzkiego Inspektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wojewódzkiemu Inspektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji Najwyższej Izby Kontroli.

³ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) – odmowa udostępnienia z uwagi na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy.